

Lunds universitet

Historiska institutionen

HISK01

Seminarieledare: Anna Walette

Handledare: Sune Bechmann Pedersen

2013-05-03, 10.15

Ont blod och tomma hot?

En studie i det brittiska inrikesdepartementets hantering av British Union of Fascists
1920-1943

Ehsan Ashouri

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte och frågeställning.....	2
1.2 Disposition.....	3
1.3 Forskningsöversikt.....	4
1.4 Teoretiskt perspektiv	7
1.5 Metod.....	10
1.6 Källmaterial.....	11
1.7 Avgränsningar.....	13
2. Historisk bakgrund och politisk kontext	15
2.1 Kronologi av brittisk politik 1920-1940.....	15
2.2 BUFs födelse och motiv.....	16
2.3 Det rådande politiska klimatet i England under 1930-talet.....	19
3. Undersökning och analys	22
3.1 Analys av hotbilden före grundandet av BUF	22
3.2 Analys av hotbilden efter grundandet av BUF.....	25
3.3 Analys av hotbilden efter andra världskrigets utbrott	28
4. Sammanfattning och slutsats.....	32
5. Käll- och litteraturförteckning	36

1. Inledning

Rädslan för revolutionära ideologier har många gånger varit en dominerande kraft i politikernas uppträdande. Konsekvenserna av denna oro har många gånger lett till oväntade handlingar, ibland med skrämmande resultat.

Denna uppsats kommer behandla fascismens roll som revolutionär ideologi i den brittiska politiken under mellankrigstiden och första delen av andra världskriget. Dess roll i det politiska landskapet har varit turbulent, och trots hög arbetslöshet och ekonomisk kris har den politiska extremhögern haft svårt att etablera sig som ett konkurrenskraftigt alternativ i den brittiska politiken under mellankrigstiden.¹

Det politiska partiet i centrum för denna uppsats är *The British Union of Fascists* (BUF), grundat av Sir Oswald Mosley 1932.² Av intresse är det som inrikesministrarna håller gentemot det fascistiska partiet under mellankrigstiden, fram till halvvägs in i andra världskriget. Inrikesdepartementet är det politiska organ som koncentrerar sig på landets inre angelägenheter, och blev därmed det organ som tog BUF i uppsikt. Britterna tampades med en restaurering efter första världskriget samtidigt som de höll ett öga på ideologier som betraktades som revolutionära och farliga. De hade under början av mellankrigstiden ingen aning om att ännu ett världskrig väntade runt hörnet, men de höll den politiska radarn aktiv för att i förebyggande syfte kunna förhindra interna oroligheter i landet.

Politikerna hade fullt upp med att hålla fascisterna i schack samtidigt som antalet medlemmar till en början växte explosionsartat, mycket tack vare Mosleys karismatiska tal som hade resulterat i stöd från mediemoguler och dagstidningar under 1930-talet. Medians roll reducerades kraftigt efter alla våldsamheter som uppstod i samband med BUFs framträdanden, främst då de inte ville bli associerade med en så våldsam organisation som BUF. Därmed hade media spelat ut sin roll som en bidragande faktor till Mosleys popularitet. Mediemogulerna ville tydligt inte bli förknippade med våldsamt upplopp, och tog därför avstånd från BUF.³

¹ Laquer, Walter. *Fascism, past, present, future*. Oxford University Press, 1996, s. 17.

² Laquer, Walter. *Fascism, A Reader's Guide*. Wildwood House Limited, 1976, s. 301.

³ Copsey, Nigel and Macklin, Graham. *British National Party, Contemporary Perspectives*. Routledge Taylor & Francis Group, 2011, s. 82.

Vid sidan om fascisterna hade de liberala- och konservativa politikerna även kommunisterna som ett potentiellt hot. Kommunismen och fascismen har sedan tidigt 1900-tal drabbats samman, och ute på Londons gator var detta fenomen inget undantag. Kommunisterna hade som mål att störa de fascistiska möten som hölls i högsta möjliga mån, och därmed uppstod konflikter som resulterade i handgemäng mellan de olika grupperna. Att kommunisterna dessutom bestod till stor del av följare med judiskt påbrå resulterade i ännu vildare bataljer mellan grupperna.⁴ Politikerna uppfattade båda ideologier som illavarslande och diskussionen på regeringsnivå intensifierades efter andra världskrigets start. Frågan är hur politikerna var beredda att gå för att dämpa fascisternas förmåga till expansion. Inrikesdepartementets ställningstagande ska i detta arbete undersökas ur tre perioder med två brytpunkter, som i sin tur kommer fungera som "episoder" under arbetets analys. Den första episoden är före BUFs grundande, där det fascistiska hotet inte är fullt så märkbart (till skillnad från den kommunistiska). Den andra episoden är efter BUFs grundande, där fascismen på allvar kommit med intentionen att stanna. Den tredje och sista episoden är efter andra världskrigets utbrott, där revolutionära ideologier kunde ha en känslig inverkan på den samhällsstruktur som regeringen jobbar med att hålla intakt under krigstid.

1.1 Syfte och frågeställning

Fokuspunkten i detta arbete ligger i de brittiska inrikesministrarnas hantering av den hotbild som fascismen gav upphov till. Syftet är att kasta ljus över ministrarnas hantering av Mosleys fascistiska parti efter tre naturliga skeden; före BUF, efter BUF och slutligen efter andra världskrigets utbrott. Hur handlar inrikesministrarna, och hur legitimerar de sina handlingar? På vilket sätt uppfattar de fascisterna som ett hot mot landets inre stabilitet, och varför? Kan hotbilden komma att variera beroende på vilket skede fokus riktas åt?

⁴ Skidelsky, Robert. *British Fascism Edited by Lunn, Kenneth and Thurlow, Richard.C.* Croom Helm London, 1980, s.89.

1.2 Disposition

Detta kapitel har till syfte att beskriva hur arbetet lagts upp, för att underlätta en kronologisk följd av läsning för läsaren. Det är också viktigt att läsaren ges en förklaring till vad de olika kapitlen och underkapitlen har för syfte.

Nästa underkapitel [1.3] kommer ge läsaren en överblick över den forskning som gjorts i ämnet tidigare. Detta innefattar politikernas inställning till BUF som parti, och även partiets interaktioner med andra politiker. Vidare diskuteras BUF som eventuellt politisk "hot" i den politiska miljön som råder under 1930-1940-talet.

I det underkapitel som tituleras "Teoretiskt perspektiv" [1.4] kommer det verktyg presenteras som har till syfte att fungera som arbetets teoretiska ramverk. Vilho Harles teori om fiendebilder har använts i detta arbete för studiens analytiska kapitel. Följaktligen kommer en redogörelse av den relevanta teorin för arbetet, och därmed hur denna teori kommer fungera som instrument.

Under kapitlet "Källmaterial" [1.5] kommer arbetets förstahandskällor presenteras. Källmaterialet utgörs av rapporter från Scotland Yard, brev från diverse inrikesministrar, och ett regeringsprotokoll från kabinettet. Därefter följer [1.6] där metoden beskrivs för hur materialet kommer bearbetas utifrån angivet teoretiskt ramverk.

I underkapitel [1.7] (Avgränsningar) är det viktigt att informera och ge skäl till vad detta arbete *inte* kommer omfatta. Anledningen är att läsaren bör vara fullt medveten om varför vissa aspekter av regeringens kontringspolitik inte är av intresse för detta arbete.

Kapitlet "Historisk bakgrund och kontext" [2] ska ge läsaren en sammanfattad kronologisk beskrivning av den brittiska politiken samt en kort överblick över fascisternas politiska framfart och deras motiv. Meningen är att läsaren ska få en uppfattning om fascisterna uppträdde som politiska "vildar", och om detta i sin tur kunde betraktas som hotfullt. Vidare kommer en del artiklar behandla de kontaktpunkter som uppstod mellan BUF och kommunisterna – och hur denna konfrontation sågs på och bemöttes av politiker. Utöver kronologisk historia och BUFs stiftande presenteras även en insikt i det historiska klimatet som råder vid denna tid. Skälet är att ge läsaren en politisk kontext för att sätta BUF i ett politiskt sammanhang, alltså vad som sker samtidigt i det politiska landskapet.

Arbetets analysdel [3] tillägnas de olika inrikesministrars bedömning av BUFs hotbild. Här kommer de olika skälen att radas upp och analyseras utifrån det teoretiska ramverk som applicerats på arbetet. Analysen kommer att delas upp efter två "naturliga" brytpunkter, och tre undersökningsperioder under 1920-1940. Första delen behandlar Scotland Yards inställning till fascister *innan* BUF grundades, och kommer fungera som en "prolog" till analysens kommande delar. Skälet till att första underkapitlet refereras till som "prolog" är att den kommer fungera som en form av startpunkt, där studien undersöker hur pass framstående hotbilden var innan fascisterna på allvar började konkurrera om politisk makt. Andra delen tar ställning till inrikesministrarnas anföranden *efter* BUF hade grundats. Den tredje och sista delen analyserar inrikesministrarnas riskbedömning *efter* andra världskriget brutit ut. Resultaten från analysen kommer sedan presenteras i slutsatsen [4] och här kommer även ske en återkoppling till frågeställningarna.

1.3 Forskningsöversikt

Fascism i Västeuropa har flitigt avfattats av historiker. En som ägnat fascismens möte med politikernas misstro en hel del fokus i sin text är John Stevensson. Stevensson diskuterar en av huvudorsakerna till varför BUF överhuvudtaget hamnar i dagordningen under politikernas träff i regeringen. Stevensson resonerar kring det politiska våldet som oftast uppstod under BUFs demonstrationer och marscher, och vidare hur fascisternas politiska särhållning och våldsamma upplopp till en början sågs mellan fingrarna av polisen. Stevensson grundar sin diskussion i störandet av den allmänna ordningen under demonstrationer och marscher. Dessa marscher har ofta krävt polisbeskydd, då vänsteraktivister i samband med högerdemonstrationer uppträtt hotfullt. Vänsteraktivisternas hotfulla motdemonstrationer har i sin tur resulterat i materiella skador och ofta stort polispådrag. BUF ansågs hålla sig till den yttrandefrihet de var berättigade, även om de många gånger tog denna frihet till sitt yttersta. Vänsteraktivister å andra sidan kom på kant med lagen då de ansågs "störa den allmänna ordningen", något som ofta resulterade i gripanden.⁵

⁵ Stevensson, John. *British Fascism Edited by Lunn, Kenneth and Thurlow, Richard.C.* Croom Helm London, 1980, s.137.

Stevensson diskuterar kring det problem som uppstod i kölvattnet av ovanstående händelser, nämligen den bild som media senare spred av polisen som "beskyddare" av fascistiska åsikter under mitten av 1930-talet. Detta resulterade i parlamentets stiftande av *Public Order Act* 1936 som ett svar på den breda massans krav på opartiskhet. Stevensson nämner att *Public Order Act* resulterade i att inrikesdepartementet fick upp ögonen extra för polisens hantering av BUF och därmed satte extra press på polisen att agera med kraft mot fascisternas massmöten, då de demokratiska värderingarna skulle hållas till varje pris. Kommunisterna och fascister skulle således behandlas enhetligt, då båda stod för odemokratiska föreställningar.⁶

En annan infallsvinkel ges av den brittiske historikern Nick Crowson, som i sin bok *Facing Fascism* ger en annorlunda bild av brittiska politikernas inställning till den fascistiska våg som kom med stiftandet av BUF. Crowson kontextualiserar den politiska situationen under 1930-talet i England, och refererar till brittiska politikernas oförmåga till att ta itu med ekonomiska kriser, deras hållning gällande en obeslutsam utrikespolitik och en vacklande försvarspolitik. Crowson menade att detta skapade en viss frustration bland politiker, som många gånger begränsades av sin egen vanmakt. Resultatet blev att många politiker började ifrågasätta brittiska institutioners ineffektivitet.

Av intresse i Crowsons resonemang, blir därmed det som han nämner som "en flirt" till fascisternas brinnande anda för förändringar. Även om fascisterna sällan kunde ge ett tydligt svar på lösningar så stod deras nationalistiska arbetaranda som extremt effektiv och funktionell mot de svårigheter som samhället drogs med. Vidare nämner Crowson vidden av de konservativa politikernas intresse för den fascistiska andan, att de konservativa gick så långt och gjorde flera statsbesök till Tyskland för att låta sig inspireras av tyskarnas sammanhållning i svåra tider.⁷

Richard Thurlow är en annan historiker som ägnat större delen av sitt arbete åt att studera fascismens utbredning i bland annat England. I sin bok *Fascism in England* resonerar han bland annat kring fascisternas inställning till Englands högsta politiker, och hur dessa politiker ansågs vara beskyddare av judar enligt fascisterna själva. Thurlow nämner den aggressiva ton som fördes av de ihärdigaste fascisterna, och vidare

⁶ Stevensson, John. *British Fascism Edited by Lunn, Kenneth and Thurlow, Richard.C.* Croom Helm London, 1980, s.142.

⁷ Crowson, Nick. *Facing Fascism: The Conservative Party and the European Dictators 1935-40.* Routledge, 1997, s.22.

hur fascisterna i ord uttryckte sitt missnöje över beskyddandet av judar under 1930-talets andra hälft. Fascisterna menade att om judar inte konfronterats konstitutionellt, bör extremare metoder tas till – där vapen och våld bör spridas hämningslöst. Under fascisternas glåpord smutskastades politiker likasåväl som premiärministrar besinningslöst. Neville Chamberlain och senare även Winston Churchill fick sin beskärda del av hånfulla yttranden från fascisterna, detta trots Chamberlains fascistvänliga politik, trots att Churchill var djupt konservativ.⁸

Vidare skriver Thurlow om Mosleys djärva tal, som med all säkerhet väckte uppmärksamhet bland politikerna. Exempelvis nämns BUFs krav och förhoppningar om en fullständig upplösning av den parlamentariska regeringen, då den anses (enligt fascisterna) vara förlegad. Istället bör den ersättas med ett ledarbaserat styre, en enväldshärskare. Mosley propagerade för inget mindre än en revolution om England skulle räddas ur sin politiska och ekonomiska dekadens. Ett socialistiskt styre kan endast förvärra situationen då den håller tillbaka människans spirituella och evolutionära potential menade Mosley.⁹ Med en sådan ståndpunkt är det inte svårt att misstänka att BUF onekligen skaffade sig fiender bland parlamentets medlemmar.

BUFs förmåga till att hamna i kläm med parlamentets politiker är under 1930-talet något som kom att smitta av sig till andra partier än bara fascisternas. Matthew Worley diskuterar i sin bok *Oswald Mosley and the New Party* det som kom att bli "en fluga", att kritisera det åldrande parlamentariska systemet, och dess oförmåga till att moderniseras efter de rådande problem som fanns under mellankrigstiden. Kritiken mot regeringen kom både från högern och från vänstern, där Winston Churchill öppet kritiserade den koalitionsregering som satt under Ramsey MacDonald 1932, långt innan han själv blev premiärminister. Exempelvis riktades Churchills kritik mot regeringens oförmåga att hantera komplexiteten i den moderna ekonomin, där lösningen skulle vara en form av "parallellt parlamentariskt system befriat från partibehov".¹⁰ De konservativas politiska motpart, liberalerna, stod för liknande kritik mot den parlamentariska regeringen under mellankrigstiden. Liberalerna ansåg att gränsen var nådd för det befintliga parlamentariska systemet som ansågs otillräckligt för brittisk

⁸ Thurlow, Richard. *Fascism in Britain From Oswald Mosley's Blackshirts to The National Front*. I.B. Tauris Publishers, 1998, sid.55.

⁹ Thurlow, Richard. *Fascism in Britain From Oswald Mosley's Blackshirts to The National Front*. I.B. Tauris Publishers, 1998, sid.118-119.

¹⁰ Worley, Matthew. *Oswald Mosley and the New Party*. Palgrave Macmillan, 2010, sid. 18.

demokrati i en värld av förändringar.¹¹ Media intensifierade bilden av ett vacklande och stelt parlamentariskt system som inte var konstruerat för att effektivt kunna konfrontera och neutralisera de problem som rådde under mellankrigstiden – främst den ekonomiska krisen. *The Observer* gick steget längre och presenterade lösningen i en regering med ett tvärpolitiskt samarbete, där Oswald Mosleys skulle betecknas som essentiell.¹² Intressant att tillägga är att *The Observer* är en liberal tidning vars stöd annars ligger till vänster.

BUFs idé till en eventuell lösning av ett föråldrat parlamentariskt system diskuteras av Stephen Cullen i hans artikel *The Development and the ideas and Policy of the British Union of Fascists 1932-40*. Cullen tar upp det som BUF presenterar för regeringen 1933, där de anser att lösningen ligger i institutionella förändringar som kräver att BUF vidtar en central position på alla nivåer i det politiska landskapet. Ledarskapsprincipen appliceras på nationen på samma sätt som den applicerats på partiet. Olika kommunala förvaltningar skulle styras av fascistiska överhuvud och därmed skulle det kollektiva ansvaret fullkomligt ombildas.¹³ I samma veva passar BUF på att attackera både högern och vänstern i det politiska spektret genom att likställa de konservativa och de liberala med kommunisterna, där de alla kallades för "tjänare av internationaliseringen".¹⁴

1.4 Teoretiskt perspektiv

Som teoretiskt ramverk till detta arbete har Vilho Harles teori om fiendebilder använts. Skälet till att just denna modell används är att den motsvarar frågekomplexets essens, nämligen hur de brittiska inrikesministrarna uppfattar den fascistiska hotbilden. Harle diskuterar förekomsten av fiendebilder i sin bok *The Enemy With A Thousand Faces*, där främst den hotbild som Sovjetunionen projicerade mot väst diskuteras flitigt.

Dock samstämmer fundamentet i hans diskussion väl med de verktyg som behövs för att kunna föra ett resonemang kring den hotbild som det brittiska inrikesdepartementet

¹¹ Worley, Matthew. *Oswald Mosley and the New Party*. Palgrave Macmillan, 2010, sid. 19.

¹² Worley, Matthew. *Oswald Mosley and the New Party*. Palgrave Macmillan, 2010, sid. 19.

¹³ Cullen, Stephen. *The Development of the Ideas and Policy of the British Union of Fascists*. *Journal of Contemporary History*, Vol. 22 No. 1. Sage Publications, 1987, sid. 122.

¹⁴ Cullen, Stephen. *The Development of the Ideas and Policy of the British Union of Fascists*. *Journal of Contemporary History*, Vol. 22 No. 1. Sage Publications, 1987, sid. 123.

ansåg BUF att vara. Harle avfattar ursprunget till den hotbild som skapats om kommunismen som en "farlig" ideologi. Han skriver om det som ingår i kommunismens kännetecken, nämligen att kuva nationalistiska tankar och idéer om etniskt mångfald. Dock lyckades aldrig kommunismen tygla nationalismen, utan endast "sopade den under mattan". När kommunismen väl kollapsade som ideologi i slutet av 1980-talet släpptes de nationalistiska tankarna fritt ur sitt fängelse i det sovjetiska samhället. Skillnaden var att de nationalistiska tankarna var intensifierade och hämndlystna, och därmed öppet aggressiva och hatiska, vilket resulterade i hatbrott och andra grymma våldsamheter.¹⁵ Skälet till att detta är relevant för arbetet, är framförallt resultatet av vad som kan hända när en fiendebild utmålas som ond och farlig för att hejdas, och vad som sedan sker när ideologin (som nationalismen i sovjets fall, eller fascismen i Englands fall) bryter sina socialideologiska bojar långt senare.

Harle diskuterar innebörden av fiendebilden och dess uppkomst utifrån det som han kallar *identitetspolitik* (Identity politics), vidare även kallat *uteslutningspolitik* (Politics of exclusion). Han hävdar att konflikter, friktioner och skepticism gentemot "Den Andre" ("The Other") är huvudkomponenter i det som kallas identitetspolitik. Denna identitetspolitik skapar motpoler och ger därmed upphov till en dualistisk världsbild, där båda sidor betraktar sig själva som "den goda" och oppositionen som "den onda". De olika motpolerna vill således ge skenet av att vara "vännen", medan motparten associeras med negativa attribut och förvandlas från "Den Andre" till "fienden". Vilho lägger till att denna kamp endast kan uppstå och fungera när människor ger varandra roller som protagonister och antagonister, och resultatet blir per automatik en socialt och politiskt konstruerad kamp. Denna kamp har förekommit sedan urminnes tider menar Harle, och ger exempel som folkmorden i Bosnien, Nazitysklands idéer, det katolska och lutheranska mot det ortodoxa, demokrati mot tyranni osv.¹⁶

Identitetspolitiken har gett upphov till fiendebilden, och bilden i sig har enligt Vilho utmynnat i sju olika fiendetyper. Dessa tydliggörs konceptuellt nedan:

¹⁵ Harle, Harle. *The Enemy With A Thousand Faces: The Tradition of the other in western political thought and history*. Praeger Publisher, 2000, Sid. 126.

¹⁶ Harle, Vilho. *The Enemy With A Thousand Faces: The Tradition of the other in western political thought and history*. Praeger Publisher, 2000, Sid. 39.

- 1) Den symboliska fienden: Betecknas inte som ond, utan som en ekvivalent motståndare.
- 2) Den undanhållande fienden: Ytligt neutral, dock kapabel att beröva sitt motstånd både fysiska och psykologiska behov i det dolda.
- 3) Den värdiga fienden: Betecknas inte som ond, utan som en likvärdig rival.
- 4) Guds fiende: En ond och omoralisk fiende.
- 5) Den offensiva fienden: En särskilt hotfull och skräckinjagande antagonist.
- 6) Den förtryckande och förrädiska fienden: En farlig och lömsk angripare.
- 7) Den inhemska osynliga fienden. En opålitlig och svårupptäckt motståndare.¹⁷

Utöver den konceptuella förklaringen av fiendetyper ger Vilho det som "vi själva" (alltså betraktar vi oss som goda) associerar med "det onda". Olika representativa kännetecken för fiende kan utöver död och stupad, vara dess plats (i form av smuts), bärare av bakterier, någon från samhällets utkant, någon från ett annat 3:e världens land, någon som implicerar oordning och även stödjer orättvisor. På så sätt ges "det onda" attribut som företrädande egenskaper.¹⁸

Harle fortsätter diskutera kring det som tidigare nämnts som identitetspolitik. Där han menar att fiendens identitet kan fastslås endast när vår egen identitet är identifierad. På detta vis kan vi uppmärksamma skillnader i viljor, och därmed får vår egen identitet ännu ett attribut. Vilho tillämpar identitetsfastställandet på den politiska sfären och menar att gruppidentitet skapas ur politisk retorik och därmed kan denna kollektiva identitet komma att se sig själv som god, samtidigt som oppositionen likställs med illvilja.¹⁹

Det som tidigare benämnts som uteslutningspolitik har Harle gett en ytterligare dimension i sin bok *Ideas of Social Order in the Ancient World*. Tidigare har Harle gett fiendebilden en konceptuell förklaring, där sju olika fiendetyper konceptualiseras. Här går Harle ett steg tillbaks och katalogiserar begreppen "ond" och "god" efter tre olika grundtankar. Den första distinkta skillnaden mellan ond och god vilar på ett fundament

¹⁷ Harle, Vilho. *The Enemy With A Thousand Faces: The Tradition of the other in western political thought and history*. Praeger Publisher, 2000, Sid. 12.

¹⁸ Harle, Vilho. *The Enemy With A Thousand Faces: The Tradition of the other in western political thought and history*. Praeger Publisher, 2000, Sid. 14.

¹⁹ Harle, Vilho. *The Enemy With A Thousand Faces: The Tradition of the other in western political thought and history*. Praeger Publisher, 2000, Sid. 19.

av moraliska värderingar. Den andra skillnaden ligger i den politiska sfären där oppositionen utgörs av en vän (god) eller en fiende (ond) beroende vem som frågas. Den tredje är religiös betonad där Gud och Djävul står i kontrast mot varandra. Harle menar att grundtankarna kring det som vi identifierar som ond eller god har dessutom en benägenhet att ibland smälta in i varandra.²⁰

Om vi riktar fokus mot det som utgör den distinkta skillnaden mellan "god" och "ond" utifrån politiska premisser, så är inte våldsinslag en nödvändighet för att bevisa motsättningar. Harle menar att "god" och "ond" kan i detta fall samexistera och kompromissa med varandra utan några egentliga sammandrabbningar. Dock var detta förhållningssätt mest förekommande bland de gamla grekerna och romarna, då den ideologiska kampen än inte hade blomstrat ut. Motsättningen mellan "god" och "ond" fick ett annat djup när nationer började föra en ideologisk kamp, där kampen mellan demokrati och oligarki kom att utkristalliseras till en evighetsstrid utan någon som helst möjlighet till samexistens.²¹

1.5 Metod

Brev och protokoll kommer fungera som källmaterial för detta arbete, och utifrån dess innehåll kommer frågekomplexen bearbetas. Autenticiteten i dessa brev är hög då dessa är skannade originaldokument, och vidare är brevens syften varken överdrivna eller orimliga. Dessa brev från inrikesministern har varit sekretessbelagda och är nu offentliggjorda i enlighet med *Public Records Act* från 1958. Enligt den skall dokument förbli sekretessbelagda i 50 år innan de offentliggörs.²² Efter 50 år skall dokument offentliggöras (såvida de inte skadar nationens säkerhet), och dokumenten förflyttas till *the Public Record Office*, numera känt som *The National Archives*.²³ Källmaterialet är således från *The National Archives* och är offentliggjort för allmän beskådning. De har införskaffats genom att laddas ner från arkivets databas där deras scannade material

²⁰ Harle, Vilho. *Ideas Of Social Order In The Ancient World*. Greenwood Press, 1998, Sid. 178.

²¹ Harle, Vilho. *Ideas Of Social Order In The Ancient World*. Greenwood Press, 1998, Sid. 180.

²² *Public Record Act. 1958*, § 5, sid.4

²³ <http://www.nationalarchives.gov.uk/documents/executive-agency-framework-agreement.pdf> (2013-03-27)

finns i pdf-form. Vidare har arkivarie kontaktats för att kunna ta del av professionell navigering i deras enorma databas.

Dessa brev och protokoll kommer att ställas i motsats till varandra, utifrån de tidigare nämnda brytpunkterna (efter BUF och efter andra världskrigets utbrott) för att mäta om regeringens fiendebild förändrats efter varje brytpunkt initierats. Vidare bör det framgå att vad som diskuteras på regeringstoppen endast framgår i en av rapporterna. Därmed bör läsaren vara observant på att det inte finns någon annan insyn i regeringstoppens diskussioner. Däremot presenterar detta arbetet vad för material som regeringen faktiskt fick, och därmed vad inrikesministrarna signalerade.

För att få en uppfattning av inrikesministrarnas respektive hotbild kommer källmaterialet att jämföras över den tidslinje som löper genom mellankrigstiden. Analysens första del kommer fungera som en form av utgångspunkt av uppfattad hotbild. Sedan kommer analysens andra del att jämföras med den första delen, alltså hur hotbilden trappats upp av inrikesministern efter att BUF kom till makten. Slutligen kommer jämförelse ske mellan tiden efter BUFs bildande, och efter andra världskrigets utbrott. Med Harles teori som ram skall sedan inrikesministerns uppfattning av hotbilden mejslas ut och få en kontinuitet.

1.6 Källmaterial

Källmaterialet i detta arbete består av brev skickade från Englands dåvarande inrikesminister till regeringen. Breven är hämtade från Englands nationella arkiv på internet och är skannade originaldokument. Det nationella arkivet är ett regeringsdepartement vars uppgift är att lagra och bevara nationella dokument, och i det mån det är möjligt även skanna dokumenten.

För att kunna bearbeta huvudfrågorna i detta arbete har ett antal brev studerats närmare. Skälen till att antalet rapporter begränsades till just dessa är helt enkelt för att diskussionen kring BUF förekom endast i dessa. Fler rapporter *kan* ha skapats, men dessa är de enda som jag har hittat. Nedan följer ett urval av de viktigaste breven för detta arbete i sammanfattad form.

Rapporter från Scotland Yard 1923: Under 1923 skrevs fyra kompletta rapporter om revolutionära ideologier av Scotland Yard, med regeringen som adressat. Dessa

rapporterna skrevs varannan månad för att följa utvecklingen av hotfulla ideologier. Syftet var att se om hotbilden kunde komma att utgöra någon fara. Rapporterna har varit sekretessbelagda och fungerar i detta arbete som underlag till analys för perioden före BUF ens var påtänkt.²⁴ Skälet till att dessa dokument skapats är gissningsvis att dokumentera de aktiviteter som bedrevs av diverse oroselement för att kunna göra en eventuell kartläggning. Dock har dessa källor även en begränsning som bör framgå; det finns inga dokument som påvisar vad Scotland Yard i gengäld faktiskt gjorde för att minska/påverka dessa orosmoment, samt om regeringen agerade mot dessa hot.

Utlåtande från inrikesministern till det brittiska kabinettet 1934: Detta 14 sidor långa sekretessbelagda yttrande skickades till den brittiska regeringen där inrikesministern uttryckte sin oro över de våldsamma sammandrabbningar som uppstod mellan fascister och kommunister under deras offentliga möten. För att styrka sina slutsatser har inrikesministern tagit hjälp av den högste poliskommissarien för en professionell riskbedömning i situationen.²⁵ Kommissariens expertuttalande har bifogats i brevet till kabinettet, där innehållet av både inrikesministerns och kommissariens svar två år senare kom att utmynnas i det som kom att bli *The Public Order Act of 1936*. Skälet till att just detta brev är intressant är framförallt inrikesministerns- och kommissariens yrkesmässiga bedömningar av de olika gruppernas aggressiva natur, och framförallt den jämförelse som gjordes mellan grupperna för att sedan skickas ”uppåt” i den politiska hierarkin.

Utlåtande från inrikesministern till det brittiska krigskabinettet 1939: Detta sekretessbelagda brev skickades till krigskabinettet i oktober 1939, en månad efter andra världskriget bröt ut. I detta yttrande gör inrikesministern en riskbedömning av de grupper i England som motsatte sig kriget, och därmed spred antikrigspropaganda. Inrikesministern uppskattade fascisterna, kommunisterna och fredsaktivisterna (*Peace Pledge Union*) som särskilt olycksbådande. Tonvikt sattes dock på de två förstnämnda grupperna, vars partier (*BUF och The Communist Party*) spred antikrigspropaganda.²⁶ Detta brev är av intresse för detta arbete då inrikesministerns kvalificerade gissning ger en fingervisning om gruppernas förmåga till att skapa en inre oro och splittra det brittiska folket, istället för det skapa den solidaritet som behövdes i krigssituation.

²⁴ Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. 1923.

²⁵ Memorandum by the Home Secretary. *Preservation of public order*, July 1934.

²⁶ Memorandum by the Home Secretary. *”Stop the war propaganda”*, 14th October 1939.

Brev från inrikesministern till det brittiska krigskabinettet 1940: Här uttryckte inrikesministern sin oro över ett potentiellt farligt (men inte omöjligt) scenario. Enligt inrikesministern fanns ett eventuellt inre hot i landet som kunde härledas till de grupper som emotsatte sig kriget. Dessa grupper kunde i sin tur agera som sabotörer åt Englands fiender och således försämra landets chanser i kriget. Av intresse i detta dokument är inrikesministerns ändrade uppfattning av BUF som plötsligt *inte* ansågs vara ett hot mot nationen, på grund av partiets patriotiska hållning.²⁷

Ett protokoll från krigskabinettets sammankomst 1940: Detta protokoll fungerar som ett gensvar på den oro som inrikesministern uttryckte över fascisternas politiska aktiviteter. Under krigskabinettets utskott medverkade Englands dåvarande premiärminister, Neville Chamberlain vid mötet i maj 1940. Protokollet är hemlighetsstämplat och inrikesministerns oro togs på fullaste allvar där säkerhetstjänsten MI5 hade inkallats för att ge sin syn på det kontrapionage som fascisterna misstänktes för.²⁸

Brev från inrikesministern till det brittiska krigskabinettet 1943: Detta brev från inrikesministern klassas som extra känsliga och har därmed kategoriserats som *Most Secret* (till skillnad från de andra breven som "endast" har klassats som *Secret*). I brevet har inrikesministern sammanfattat sina värderingar kring ett av Englands mest revolutionära partier. I brevet till krigskabinettet har åtta sidor avlagts för att så koncist så möjligt bedöma det fascistiska partiets roll i det politiska klimatet sedan andra världskrigets utbrott. Detta brev är en sammanfattning, med syfte att klargöra fascisternas politiska aktiviteter sedan andra världskrigets start. Inrikesministern nämnde tidigt i brevet att informationen är känslig då han ansåg att BUF var nästintill upplöst och den hotbild som partiet en gång speglat numera var överdriven.²⁹

1.7 Avgränsningar

För att klargöra vad som inte kommer ingå i detta arbete kommer detta underkapitel ägnas åt att informera läsaren om vad denne inte ska förväntas se i detta arbete.

²⁷ Memorandum by the Home Secretary. *Invasion of Great Britain: Possible co-operation by a "fifth column"*, 17th May 1940.

²⁸ War Cabinet. *Conclusions of a Meeting of the War Cabinet held at 10 Downing Street*, May 22 1940.

²⁹ Memorandum by the Home Secretary. *British Union*, April 14 1943.

Faktum är att varken Mosley, eller BUFs politiska agenda egentligen berör de frågeställningar som arbetet presenterar. Fokuspunkten ligger på inrikesministrarnas hantering av BUF som hot, inte BUFs politiska förfaranden. Däremot bör tilläggas att inrikesministrarnas oro för fascisterna kan i vissa fall bero på BUFs politiska motiv, och även om deras agenda inte är under utredning, så kan den inte helt och hållet förbises. Följaktligen krävs en inblick i partiets politiska ledmotiv för att få en uppfattning om varför de eventuellt skulle kunna betraktas som ett hot från andra politiker.

Vidare är tidsaspekten en annan viktig punkt att nämna här. Även om BUFs födelse kommer beskrivas som historisk bakgrund, så är det mellankrigstidens politiska klimat som skildras. Det är nämligen detta klimat som sätter utgångspunkten för politikernas agerande. Dock bör påpekas att andra världskriget fasor inte kommer behandlas i detta arbete. Det som är av intresse är politikernas (inrikesministern och regeringen) skärpning av hotbilden som fanns av fascisterna, alltså hotet mot landets inre stabilitet. Utrikesfrågor kommer således inte behandlas i detta arbete. Tidsramen för arbetet sträcker sig från 1920-talet till 1943, alltså från Scotland Yards riskbedömning till inrikesministerns sammanfattande rapport till krigskabinettet.

Kommunisternas roll som politisk makt är begränsat endast till analysens första del i detta arbete. Skälet till att kommunismen exponeras i denna studie är för att kontrastera politikernas inställning till fascisterna – inte för att bedöma kommunisternas roll som politiskt hot. Dessutom är stridigheterna mellan kommunisterna och fascisterna inte angeläget för de angivna frågorna här, utan istället är det politikernas inställning till fascismen som en potentiellt farlig ideologi som är under utredning.

2. Historisk bakgrund och politisk kontext

För att få en skymt av det politiska klimat som råder under 1930-talet kommer först en summerad kronologisk beskrivning av de regeringar och premiärministrar som hade makten under 1920-1940-talet i England. Vidare kommer BUFs grundande ges en kortare genomgång. Dessutom kommer det politiska klimatet under denna tid att kontextualiseras för att ge läsaren en möjlighet till att bilda en uppfattning om varför politiker uppfattar vissa handlingar från fascisterna som ett hot mot nationens säkerhet.

2.1 Kronologi av brittisk politik 1920-1940

I detta underkapitel kommer läsaren ges en sammanfattning av de olika regeringar som styrde landet 1920-1940, samt vilka premiärministrar som satt vid makten under denna period. Denna "klassiska presentation" av politisk historia har till syfte att fungera som bakgrundsinformation för att upplysa läsaren om viss obligatorisk fakta i ämnet.

Inledningsvis bör nämnas skillnaden mellan regeringen (som även betecknas som "kabinettet", eller "krigskabinettet" efter andra världskrigets start), och parlamentet. Dessa fungerar som den svenska motsvarigheten till regering och riksdag. Parlamentet består ett över- och underhus, där dess existens sträcker sig tillbaka till medeltiden. Genom att rösta fram medlemmar i både överhus (*House of Lords*) och underhus (*House of Commons*) bildas sedan det som blir regeringen, det verkställande politiska organet.³⁰

Den brittiska politiken har under mellankrigstiden varit till stor del dominerat av koalitionsregeringar, främst då opinionen fluktuerade. Efter att de konservativa bildade regering för andra gång under Stanley Baldwin 1923 hade dock framgången börjat dala för regeringen, främst då Baldwins regering inte verkade kunna hantera de krav som motsvarade folkets önsknings i form av arbete och stabiliserad ekonomi.³¹

Efter två mandatperioder av konservativa valdes en liberal regering under Ramsay MacDonald 1924. Dock varade MacDonalds ämbetsperiod inte längre än ett mandat, då den liberala regeringen fungerade obeslutsamt och vankelmodigt – och i kombination med MacDonalds personliga förnämhet ledde det till en förlust för den liberala

³⁰ Grant, Moyra. *The UK Parliament*. Edinburgh University Press, 2009, sid. 3-4.

³¹ Pugh, Martin. *The National Government, The British Union of Fascists and the Olympia Debate*. Institute of Historical Research, London. 2005, Sid. 254.

regeringen redan samma år. Fler koalitionsregeringar följde, där den sista bildades 1937 under Neville Chamberlain som konservativ premiärminister i England.³²

Chamberlain som bildade en högersinnad koalitionsregering 1937-1939 har både av dagens historiker och även sina samtida politiker blivit beskylld för att vara alltför fascistvänlig. Även om detta beskyllande enligt Nigel Copsey kan fungera som partipolitisk retorik så råder det fortfarande ingen tvekan om att den brittiska regeringen strax innan andra världskrigets utbrott knappast ansträngde sig för att förhindra fascistisk framfart på kontinenten. Tvärtom, Chamberlain sympatiserade med fascistiskt diktatorskap.³³

Dessvärre insåg man att Chamberlains "appeasement"-politik, som i grund och botten gick ut på att stryka den radikala högerns medhårs ute på kontinenten inte fungerade för att förhindra andra världskriget. Därmed tog Winston Churchill, också han konservativ, över ämbetet som premiärminister. Churchill ville återfå folkets förlorade förtroende för det konservativa partiet, då förtroendet var skadat på grund av Chamberlains misskalkylering av Hitler. Han stod för raka motsatsen av sin föregångare: England skulle stå upp mot Hitler, och därmed mot extremhögern.³⁴

2.2 BUFs födelse och motiv

Oswald Mosley skrev i sin självbiografi om grundandet av *British Union of Fascists*. Även om biografien är vinklad för att framhäva hans egen förträfflighet, ger den likväl en intressant skildring av det fascistiska överhuvudets konfrontativa tonläge. Mosley var tidigare medlem i det socialdemokratiska partiet Labour, men partiets linje sammanföll inte med hans pragmatiska inställning till arbetslöshet och ekonomiska kris. Exempelvis styrkte han sina brandtal på detta vis:

*Also, in order to awaken a dormant country it may be necessary to speak in strident tones, though I believe it always best, in long term, to tell the country the plain truth.*³⁵

³² Worley, Matthew. *Labour Inside The Gate. A History of the British Labour Party Between the Wars*. I.B. Tauris & Co. Ltd, 2005, Sid. 80.

³³ Copsey, Nigel & Andrzej, Olechnowicz. *Varieties of Anti-Fascism. Britain in the Inter-War Period*. Palgrave Macmillan, 2010, Sid. 80-81.

³⁴ Love, Gary. *Journal of Contemporary History, Vol. 42, No. 3*. Sage Publications Ltd., 2007, Sid. 464.

³⁵ Mosley, Oswald. *My Life*. Thomas Nelson Ltd., 1968, sid. 256.

Han ansåg att politikernas förstelnade inställning gentemot de interna problem som fanns endast kunde konfronteras genom en högmäld ton, och vidare att hans kollegor inte alltid delade hans uppfattning. Han skriver om den klyfta som uppstod i det socialdemokratiska partiet, där hälften av partiets innersta krets med honom i spetsen ansåg att arbetslöshetsproblemet kunde hanteras genom förändringar av nationella medel, medan partiets andra hälft tog en "traditionell inställning" och grundade problemet i internationella finanser baserat på en inflation av exportmarknaden. Enligt Mosley gjorde de sig beroende av externa faktorer, vilket i sin tur förslöade takten av problemlösning. Mosley kallade skillnaden mellan de två inställningarna för internationell socialism och imperial socialism. Han tog åt sig äran för det namnbytet som imperial socialism senare fick genomgå, nämligen nationalsocialism.³⁶ Genom att vika av och skapa ett nytt parti "The New Party" ville Mosley visa sin säregenhet för sina forna kollegor. När *The New Party* inte skördade några framgångar ansåg han att det behövdes en kombination av säregenhet och revolutionsådra för att lyckas i politiken, och *The British Union of Fascists* grundades 1932.³⁷

Dave Renton konkretiserar BUFs handlingsform, där han beskriver partiet som handlingskraftigt och beslutsamt. Renton beskriver hur BUF kom att styras under Mosleys pragmatiska inställning till politiken där resultatnriktad politik gick hand i hand med opportunistisk ledarskapsstil. För att rättfärdiga sin idealistiska bild av lösningen till arbetslöshet och ekonomisk kris kom BUF att värdera handling före tanke, och precis som Hitler och Mussolini kom Mosley därför att orientera BUF mot att verkställa tankar genom instinkt och rationalitet.³⁸

Renton skriver om en av de parlamentsrepresentanter som tidigt identifierade det hot som fascisterna utgav. John Strachey kände Mosley väl från den tid de båda hade arbetat tillsammans i arbetarpartiet Labour. Strachey hade till och med slutat i Labour tillsammans med Mosley för att han inte fann Labour tillräckligt handlingskraftigt och följde därför Mosley till *The New Party*. När Strachey insåg att New Party sakta men säkert hade börjat anamma fascistiska idéer övergav han Mosley. Dock insåg han att även om fascisterna inte kunde utgöra ett reellt hot, så skulle de inte ignoreras. Renton

³⁶ Mosley, Oswald. *My Life*. Thomas Nelson Ltd., 1968, sid.257.

³⁷ Mosley, Oswald. *My Life*. Thomas Nelson Ltd., 1968, sid.288.

³⁸ Renton, Dave. *Fascism, Theory and Practice*. Pluton Press, 1999, sid. 28.

beskriver Strachys skildring av fascismen som en revolutionär massrörelse som försökte värva medlemmar ur medelklassen.³⁹

BUF växte i styrka i slutet av 1933, där medlemsantalet nådde cirka 50 000 medlemmar, och de lyckades även vinna tidningarnas sympatier. *The Daily Mail* och *The Sun* (då ägt av Rothermere) lät BUF sprida sitt budskap, i tron om att fascisterna var landets beskyddare mot kommunismen.⁴⁰

Partiet framstod som motståndare till andra världskriget, och paradoxalt nog motståndare till ett krig som på fastlandet bland annat bekämpades mellan kommunister och högerextrema nazister. Skälet till detta var att patriotismen och lojaliteten gentemot den egna nationen ansågs gå före nationens externa intressen. Det egentliga kriget låg inom nationens gränser, och mot den dekadens som nationen var på väg emot ansåg fascisterna. Detta ledde till en annan oväntad handling som politikerna inom landet blev tvungna att ta ställning till; nämligen kollaboration och gemensam konsensus med nazisterna för att "koppla samman" fascism och nationalism, och således skapa en internationaliserad fascism.⁴¹

Även om fascisterna såg sin chans till att utvidga sin ideologi internationellt så är en direkt association mellan BUF och tyska nazister ytters tveksam. Richard Thurlow skriver om de fascister som tillfångatogs och sattes i fängelse utan rättegång efter 1940. Han nämner i sin bok *Fascism in Britain From Oswald Mosley's Blackshirts to The National Front* detta känsliga ämne som mycket försiktigt har behandlats av andra historiker. Vidare refererar Thurlow till Mosleys självbiografi och tar upp Mosleys sympatier för Nazityskland, men ingenstans återfinns något bevis på att BUFs ordförande var en landsförrädare.⁴² Många av de som anslöt sig till BUF var tvärtemot vad antifascister trodde, motståndare till kriget. Dessutom så är kopplingen mellan den revolutionära nationalismen som råder i England vid detta lag och Hitlers antisemitism alltför vag för att kopplas samman. De brittiska fascisterna gick så långt som att anta att Hitler var en "judisk agent" som skulle krossa Europa genom att lägga kontinenten under amerikansk imperialism och sovjetisk kommunism.⁴³

³⁹ Renton, Dave. *Fascism, Theory and Practice*. Pluton Press, 1999, sid. 63.

⁴⁰ Morgan, Philip. *Fascism in Europe, 1919-1945*. Routledge, 2003, sid 96.

⁴¹ Morgan, Philip. *Fascism in Europe, 1919-1945*. Routledge, 2003, sid. 172.

⁴² Thurlow, Richard. *Fascism in Britain From Oswald Mosley's Blackshirts to The National Front*. I.B. Tauris Publishers, 1998, sid. 132-133.

⁴³ Thurlow, Richard. *Fascism in Britain From Oswald Mosley's Blackshirts to The National Front*. I.B. Tauris Publishers, 1998, sid. 135.

Trots fascisternas försök till rekrytering lyckades de aldrig slå sig in i parlamentet. Rent procentuellt fick de aldrig mer än två procent av folkets röster, och därmed fick inte BUF chansen till att få slåss om makten. I och med det ägnade partirörelsen sina försök till att växa mestadels genom propaganda i form av pamfletter, tidningar, och sammankomster.⁴⁴

2.3 Det rådande politiska klimatet i England under 1930-talet

Woodley beskriver i sin bok *Fascism and Political Theory, Critical Perspectives on Fascist Ideology* den gränslösa förstörelse som första världskriget förde med sig, och hur resultatet av första världskriget därför urholkade det fragila systemet av samarbete och diplomati mellan de europeiska makterna under den brittiska kronans hegemoni. Nationernas regeringar hade inledningsvis starka arbetarpartier och arbetarrörelser som inte gick att tämja efter gamla traditionella medel.⁴⁵ Vidare skriver Woodley att även om konservatismen och fascismen båda drogs till höger i det politiska spektret, så kan de inte på något sätt egentligen likställas. Detta beror på att fascismen var en modern ideologi som hade anpassats efter demokratiska värden, medan konservatism i dess traditionella form strävade efter att förtrycka demokratiska värden. Detta ledde till att fascismen kunde utvecklas fritt både inom, och utanför det parlamentariska systemet och samtidigt därför erbjöd ett militant svar till ekonomisk liberalism.⁴⁶

Gregory M. Luebbert skriver i sin bok *Liberalism, Fascism or Social Democracy* om hur partier i det politiska spektret förhöll sig till den rådande ekonomiska depressionen i England. Exempelvis skriver han om de alliansbildningar som skedde mellan centern och högern, för att försöka åstadkomma en form av konkurrenskraftig demokrati. Detta innebar att de försökte motbalansera det som vänstern arbetade mot, nämligen klasskamp. Vänstern tappade mark och därmed förblev centerns och högerens makt orubbad. Resultatet av detta blev att arbetarpartier fortsatte vara marginaliserade i politiken, och fackföreningar kvarstod som begränsade på marknaden. Detta bredde väg

⁴⁴ Payne, Stanley.G. *A History Of Fascism 1914-1945*. Routledge, 1995, Sid. 303-304.

⁴⁵ Woodley, Daniel. *Fascism and Political Theory, Critical Perspectives on Fascist Ideology*. Routledge, 2010, Sid. 116-117.

⁴⁶ Woodley, Daniel. *Fascism and Political Theory, Critical Perspectives on Fascist Ideology*. Routledge, 2010, Sid. 24.

för det som senare kom att representera extremhögern, då medel- och arbetarklassen kände sig utmanövrerade av den rådande politiken.⁴⁷ Effekterna av den stora depressionen under 1930-talet var ofrånkomliga i England. Från börskraschen 1929, och genom hela 1930-talet var arbetslösheten hög, och löneökningar obetydliga. Resultatet av detta var otaliga strejker (England hade flest strejker bland västeuropeiska länder) där den stora massan tydligt ville visa sitt missnöje mot de sittande politikerna.⁴⁸

Resultatet av vänsterns förlust av makt, hade gett högern (och framförallt extremhögern) förmågan att rekrytera och hämta röster bland folkets missnöje. BUFs marscher tenderade oftast att bli våldsamma och otyglade. MI5 som är landets säkerhetstjänst uttryckte sin oro till regeringen över fascisternas marscher som ofta gick överstyr. Graham D. Macklin skriver i sin artikel *Hail Mosley and F' Em All: Martyrdom, Transcendence and the Myth of Internment* om hur regeringen agerade mot fascisternas upptåg. Regeringen bestämde sig i maj 1940 för att förlama BUF med kompromisslös kraft, genom att spärra in 813 av dess aktivister inklusive deras ledare Oswald Mosley. Detta möjliggjordes när en ny lag landsattes: *Defence Regulations Act 18B*. Denna lag kom att förbjuda BUF helt och hållet, och blev således "spiken i kistan" för den fascistiska organisationen. Samarbetet mellan MI5 och regeringen kom därmed att omintetgöra BUF som politiskt parti. Politikernas förmåga till att svara mot fascisterna med kraft visade nolltoleransen mot fascismen som ideologi efter andra världskrigets start. Mosley släpptes tre år senare och fick tillbringa resten av krigstiden i husarrest.⁴⁹

Vid sidan om interna oroligheter i form av vacklande ekonomi, hög arbetslöshet, marscher, strejker och missnöje lurade ännu ett internt hot som riskerade blåsa upp, kommunismen. Anthony Best diskuterar politikernas oro för den radikaliserade socialismen i sin artikel *We are virtually at war with Russia: Britain and the Cold War in East Asia 1923-40*. Best nämner det som bäst kan beskrivas som ännu en gränsmarkering mellan högern och vänstern i den brittiska regeringen, nämligen inställningen till den sovjetiska faran. Best skildrar Sovjet före andra världskriget mer som en ideologisk fara för England än för en strategisk sådan, främst då röda armén inte hade börjat operera

⁴⁷ Luebbert, Gregory M. *Liberalism, Fascism and Social Democracy*. Oxford University Press, 1991, Sid. 232-233.

⁴⁸ Luebbert, Gregory M. *Liberalism, Fascism and Social Democracy*. Oxford University Press, 1991, Sid. 257.

⁴⁹ Macklin, Graham D. *Hail Mosley and F' Em All: Martyrdom, Transcendence and the Myth of Internment*. Totalitarian Movements And Political Religions, Vol 7, No. 1. Routledge, 2006, Sid. 3-6.

utanför Sovjets gränser (än). Vidare hade inte Sovjet utgett sig för att utgöra något reellt militärt hot mot England under mellankrigstiden. Dock hade Bolsjevikerna väckt de konservativas uppmärksamhet och därmed deras oro för kommunismen. Tvärtemot de konservativas oro stod liberalerna, som avfärdade de konservativas oro som inget annat än grundlös paranoia.⁵⁰

⁵⁰ Best, Anthony. *We are virtually at war with Russia: Britain and the Cold War in East Asia 1923-40*. Cold War History. Routledge, 2012, Sid. 219.

3. Undersökning och analys

Nedan följer arbetets analysdel. Analysen är uppdelad i tre delar. Viktigt att komma ihåg, är att källmaterialet är bakåtblickande, och kommer ständigt jämföras med annat källmaterial från tidigare brytpunkt för att uppnå ett fortlöpande sammanhang. Anledningen är att en sådan jämförelse resulterar i en kontinuitet som blir lättare att följa översiktligt, och därmed blir analysen av inrikesministrarnas ställningstagande till den fascistiska hotbilden överskådlig.

3.1 Analys av hotbilden före grundandet av BUF

De tidigaste tecknen av fascistisk närvaro förekommer bland rapporter från Scotland Yard så tidigt som 1923. I denna första rapport av fyra, daterad 4:e januari 1923 framgår inledningsvis att rapporten bör betraktas som topphemligt. Mottagaren av dessa samtliga rapporter är den brittiska regeringen och i den första har Scotland Yard citerat ett brev publicerat i den kommunistiska tidningen *The Communist*. Brevet är skickat till tidningen från *Komintern*, en internationell kommunistisk organisation med bas i Moskva. Ett litet utdrag ur Scotland Yards rapport presenteras nedan:

*British rule was established by force and it is maintained by force; therefore, it can and will be overthrown only by a violent revolution....*⁵¹

Scotland Yard följer upp det citerade brevet med att hävda att den kommunistiska ideologin utöver sin expansion på kontinenten dessutom har på hemmafronten (alltså England) säkrat finansiella tillgångar från sitt högkvarter. Gissningsvis är högkvarteret Moskva, men det framgår inte i dokumentet. Vidare skrivs i rapporten att likvida medel eventuellt använts till att arrendera partilokaler runt om i landet (Glasgow, Edinburgh bl.a.). I de nya partilokalerna kommer det som Scotland Yard benämner som "Party training", som kan uppfattas som någon form av politisk träning för de nyrekryterade.⁵²

⁵¹ Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. January 4th 1923. Sid. 4.

⁵² Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. January 4th 1923. Sid. 9.

I rapporten nämns sedan det som kommunisterna för första gången reagerat på; att det eventuellt börjat bildas små rörelser runt om i landet som kan betecknas som fascistiska, främst då de kan liknas vid de fascistiska rörelserna i Italien. Vidare rapporterar Scotland Yard att kommunisterna för första gången visat rädsla, och funderat på att eventuellt behöva beväpna sig mot dessa nya rörelser med fascistiska inslag.⁵³

Utöver ovanstående information ges inte någon direkt åsikt till att situationen kan betecknas som hotfull. Vid sidan om kommunisternas oro för nykomna fascistiska rörelser nämns även aktiviteter utförda av revolutionära irländare och även en del oroligheter i samband med arbetslöshet. Kommunismen som revolutionär ideologi är således enligt Scotland Yard inte tillräckligt hotfulla för att tas på allvar. Den bistra ton som löper igenom Kominterns brev presenteras endast sakligt och utan någon som helst indikation på motåtgärder från Scotland Yard. Uppenbarligen är inte faran stor nog för att reagera på.

Nästa rapport från Scotland Yard släpptes fyra månader senare, i maj, och det som i föregående rapport endast var identifierade aktiviteter bland kommunisterna har blomstrat ut till en potentiell hotbild. Scotland Yard refererar till ett kommunistiskt nyhetsbrev, *International Press Correspondence*, där nyhetsbrevet understryker det faktum att Sovjet ständigt anstränger sig för att bibehålla freden med England, dock med vacklande resultat. Den ansträngda relationen beskylls i nyhetsbrevet på Lord George Curzon, dåvarande utrikesminister i England. Artikeln slutar med följande rader:

*May Curzon start the fight; he will not finish it.*⁵⁴

Vidare fortsätter den skärpta tonen i en artikel, publicerat i samma nyhetsbrev. I artikeln anklagas brittisk imperialism för mordet på en sovjetisk diplomat i Schweiz. England ges fullt ansvar för mordet som begicks av en ung Schweizisk-rysk fascist;

*The first victim of the conflict inflamed by British Imperialism against Soviet Russia has fallen [...].*⁵⁵

⁵³ Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. January 4th 1923. Sid. 10.

⁵⁴ Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. May 31th 1923. Sid. 2.

⁵⁵ Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. May 31th 1923. Sid. 3.

Resultatet av mordet på den ryska diplomaten har lett till en uppmaning från "Högkvarteret" att bekämpa fascismen på alla plan. Scotland Yard bedömer att propaganda i form av nyhetsbrev, tal och kommunistiska kampanjer uppmanar alla kommunister i England att konfrontera fascister. Vidare skriver Scotland Yard att källor i Sovjet tipsat brittiska delegat i Sovjet till att återvända hem till England, för sin egen säkerhet.⁵⁶

Att de diplomatiska relationerna mellan länder börjat försämrats råder det inget tvivel om. Vad som gör detta dokument intressant är det faktum att kommunismen är berett full ut till att förklara krig mot fascistiska grupperingar, om än bara på ett tidigt stadium och endast på ett plan som dittills går att ilandsätta endast via propaganda. Harles teori om fiendebilden är för tidigt för att applicera då fascismen inledningsvis endast uppkommer som ett mål för kommunistiska aktivister, och därmed är fascismen alltför svag för att kunna utgöra ett reellt hot. Samtidigt bör nämnas, att även om fascismen inte utgjorde något hot mot regeringen, så innebar det inte automatiskt att de inte utgjorde något hot överhuvudtaget. Kommunister ansåg uppenbarligen att fascisterna kunde utgöra ett hot mot kommunismen, och därmed blev fascisterna angripna av just kommunister.

Under de två resterande dokumenten från Scotland Yard är den anklagande tonen från kommunisterna densamma. Vare sig det är kommunistiska tidningar, kommunistiska pamfletter, eller formella brev från kommunistiska fackorganisationer till brittiska fackorganisationer. Scotland Yard har publicerat utdrag i sin rapport från diverse kommunistiska instanser där Englands "imperialistiska erövringar" likställs med åtrå för fascistisk kamp. Både Stanley Baldwin och hans föregångare, Andrew Bonar Laws regeringar (båda konservativa) anses vara alltför strävande mot fascistisk retorik där arbetarklassen kommer i kläm och förslavas. Vidare har den kapitalistiska offensiven öppnat möjligheter för nästa stora krig, menar kommunisterna. Den anglo-franska konflikten brinner, Centraleuropa lider och Mesopotamien och Indien förtrycks – allt tack vare kapitalistisk- och imperialistisk anda.⁵⁷

Sammanfattningsvis står det klart att fascistiskt hot gentemot den engelska regeringen är obetydligt. Nästan tio år före BUFs grundande existerar inget intern fascistiskt hot mot den egna nationen, i alla fall inte enligt Scotland Yard. Paradoxalt nog beskylls

⁵⁶ Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. May 31st 1923. Sid. 7.

⁵⁷ Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. September 6th 1923. Sid. 11-12.

regeringen istället av yttre krafter för att agera i linje med fascistisk retorik. Det framgår inte hur regeringen ställer sig till de kommunistiska anklagelserna, men å andra sidan är det inte heller relevant. Det som är väsentligt är att fascismen inte betecknas som något överhängande hot för Scotland Yard att flagga för, och därmed kan en relativt säker gissning vara att regeringen därför inte heller anser att fascismen är något att ta ställning till, än.

3.2 Analys av hotbilden efter grundandet av BUF

Elva år efter Scotland Yards rapporter skickade inrikesminister Sir John Gilmour sin sekretessbelagda rapport till Ramsay MacDonalds regering 1934, alltså två år efter BUFs grundande. Tonen i rapporten till regeringen var helt olik än den som Scotland Yard uttryckte elva år tidigare. Nu hade fascismen på allvar etablerat sig som en politisk maktfaktor, och de hade inledningsvis gång på gång kommit på kant med kommunisterna genom sammandrabbningar under politiska möten. Gilmour uttrycker sin oro över en helt ny typ av situation som hade uppenbarat sig med den fascistiska organisationens framväxt. Gilmour hävdade att Sir Oswald Mosley spelar på kommunisternas aggressiva motdemonstrationer när fascisterna höll möten, och därmed ökade folkets stöd för honom då kommunisternas ageranden hade fått en motsatt effekt. Mosley spelade på kommunisternas huliganism, och därmed fick han ett tydligt psykologiskt övertag gentemot sin motståndare som framstod som svårhanterlig och oregerlig.⁵⁸

Denna nya situation framstår som något som inrikesministern flaggar som eventuellt problematiskt i framtiden. Även om den inte säger något om regeringens inställning till fascismen som potentiellt hot, så uppfattade ändå Gilmore läget som ett framtida problem. Om man följer Harles teori är det till en början Mosley (och inte regeringen) som anspelar på den identitetspolitik som används för att utmåla sin motpol, eller "Den Andre" som ond och illvillig. Mosley använder en beprövad list för att vinna sympatier hos folket genom att låta hans opponenter själva bränna sina broar. Ytterligare bevis på att Mosley agerar enligt Harles teori ges bevis på när Gilmore menar att de som inte har fascistiska dragningar kan komma att påverkas och till viss grad även sympatisera med den fascistiska retoriken;

⁵⁸ Memorandum by the Home Secretary. *Preservation of Public Order*. July 1934. Sid 2.

*Such a situation lends great strength to the Fascist cause, and many people who do not sympathize with Fascism nevertheless feel that the absence of any other means for securing orderly meetings excuses Sir Oswald Mosley in maintaining his private army in defence of freedom of speech, a slogan which he is not slow to exploit.*⁵⁹

Inrikesministern presenterar i sitt brev till regeringen istället en annan lösning på detta nya problem som uppstått. Då fascisterna höll sig inom ramarna för yttrandefrihetens lagar begick de därför enligt Gilmore inga legala misstag. Gilmore tyckte istället att regeringen kunde införa ett förbud mot de politiska uniformer som många av BUFs anhängare klädde sig i. Med inspiration från lagar i länder som Sverige, Danmark, Norge, Holland och Schweiz – och vidare med stöd från poliskommissarien ansåg Gilmore att ett förbud mot politiska uniformer vore ett alternativ. Gilmore ansåg att fascistiska uniformer bar ett mäktigt symboliskt värde, som i sin tur representerade något nytt i nationens politiska skikt. Därmed anammade BUF via sitt uniformerade yttre en militant retorik som på sikt kunde förefalla skadlig för politisk demokrati.⁶⁰

Gilmore var än så länge inte ute efter att modifiera bilden av BUF från "Den Andre" till "Fiende". I enlighet med Harles teori hade antagonisten fortfarande inte skapats. Gilmore insinuerade inte någonstans att BUF var en fiende, även om det förekom en del oro över den friktion som hade uppstått mellan fascister och kommunister. Däremot är Gilmore ute efter att bromsa skapandet av det som Harle benämner som "den Symboliska Fienden". Denna fiendebild är stark och oerhört driven, och kan därmed utvecklas till en motståndare av rang. Dock inser Gilmore att det finns tid att bromsa, och eventuellt även stoppa framkomsten av denna fiende genom att bannlysa politiska uniformer – något som skulle hämmat BUF oerhört. I och med det skulle fiendebilden stoppats redan innan den vore färdigutvecklad, och därför resultera i att BUF inte skulle framstå som en fiende, eller bli ett konkurrenskraftigt politiskt parti i första hand. I brevet till regeringen har inrikesministern även bifogat ett brev som poliskommissarien tidigare skickat till inrikesdepartementet, där det framgår att partiuniformer är ett provokativt drag från fascisterna, och att det bör betraktas som ett kryphål i systemet. Detta kryphål leder i sin tur våldsamma motdemonstrationer som försvårar polisens jobb.⁶¹

⁵⁹ Memorandum by the Home Secretary. *Preservation of Public Order*. July 1934. Sid 2.

⁶⁰ Memorandum by the Home Secretary. *Preservation of Public Order*. July 1934. Sid 5.

⁶¹ Memorandum by the commissioner of police of the Metropolis. *Annex*. July 2, 1934. Sid. 2.

Ovanstående rapport till regeringen är en påminnelse av ett brev Gilmour hade sänt till regeringen bara två månader tidigare. Det framgår tydligt att Gilmour ville att regeringen skulle agera, och det snabbt. I sitt tidigare brev till regeringen försökte Gilmour varna regeringen för vad som skulle kunna bli ett farligt scenario om BUF tilläts fortsätta hålla sina demonstrationer i just uniformer. Exempelvis skrev Gilmour;

[...] *but it is obvious that an organization like the British Unions of Fascists, though it may for some time profess an intention to achieve its objectives by constitutional means, might, if it developed sufficiently in numbers and influence, feel itself strong enough at some future date to adopt other methods.*⁶²

Ovanstående citat är taget från Gilmours brev till regeringen två månader innan en ny rapport skickades. Vad som menas med "other methods" framgår inte, men faktum kvarstår att BUF uppenbarligen betraktades som ett orosmoment som inte skulle underskattas. I den nya rapporten inkluderades alltså även kommissariens önskan om ett förbud, för att accelerera regeringens beslut mot BUF. Gilmours brev gav resultat. Clive Bloom skriver i sin bok *Violent London*, att regeringen gick på Gilmours linje om förbud mot politiska uniformer, och detta inkluderades därmed i *Public Order Act* under paragraf 5 från 1936 som tidigare nämnts i detta arbete.⁶³

Sammanfattningsvis framgår det under perioden efter BUFs grundande att partiet med tiden kommit att tas på allvar främst av inrikesministern. Gilmour hade via sina brev till regeringen lyckats få sin vilja igenom för att han ansett sig identifiera en potentiell fara mot den regerande demokratin. Att hotbilden successivt ökat är uppenbart. Tiden före och tiden efter BUFs grundande antyder olika fiendebilder, där bilden förändrats från ett icke existerande hot, till en bild som omges av en presumtiv fara om utrymme för expansion förelåg. Andra världskriget väntade runt hörnet, och därmed övergår analysen till den tredje och sista brytpunkten.

⁶² Memorandum by the Home Secretary. *Warning Of Political Uniforms*. 23rd May 1934. Sid. 2.

⁶³ Bloom, Clive. *Violent London, 2000 Years of Riots, Rebels and Revolts*. Palgrave Macmillan, Third Edition, 2010, Sid. 313.

3.3 Analys av hotbilden efter andra världskrigets utbrott

En månad efter andra världskrigets utbrott skickade inrikesminister Sir John Anderson ett brev till Neville Chamberlains konservativa regering, då även kallat krigskabinettet. Anderson ville uppmärksamma krigskabinettet om de grupper som sprider antikrigspropaganda. Kommunisterna och fascisterna nämns som synnerligen aktiva motståndare till kriget. Anderson syftade på de pamfletter, tal, och artiklar som förekommer i båda partiernas tidningar, "Action", utgivet av BUF – och "The Daily Worker" som var kommunisternas tidning. Anderson skrev vidare i sitt brev att det inte ligger i hans händer om de som sprider sådan propaganda bör ställas till svars eller inte. Dock underströk han att om de skulle åtalas, så skulle målet falla platt då de ingenstans i sin propaganda avrådde folk från söka sig till fronten.⁶⁴

Anderson var uppenbart försiktig till att skapa en politisk storm. Han var fullt medveten om de effekter ett åtal kan få, och kunde riskera sätta både kommunisterna och fascisterna i uppror. Harles teori kring katalogisering av "ond" och "god" kan här tas i bruk. Andersons vädjan syftar till att de politiska regeringsmotståndarna skulle kunna vinna allmänhetens sympati om regeringen handlade felaktigt. Denna förändring riskerade sedan att få en moralisk nyans då BUF faktiskt motsatte sig ett krig. Anderson vill tydligt inte ge varken fascisterna eller kommunisterna möjligheten att vinna folkets opinion genom att åtalas och fängslas för att de motsätter sig kriget.

Dock bara ett halvår senare skrev Anderson till Kabinettet igen, denna gång med betydligt mer oro och skärpa i tonen. Chamberlain har avgått och nu var Winston Churchill premiärminister. Grunden till oron låg i att det hade kommit till Andersons veto att det kan existera sabotörer eller spioner i landet, efter vissa aktiviteter i Holland. Spionerna i Holland var fascister och därmed hade Anderson förlett en komplett utredning kring alla av utländskt påbrå inom landets gränser. Det innefattade bland annat italienare, tjecker, österrikare, tyskar och även BUF medlemmar. Han skrev dock att han var tveksam till BUFs inblandning med fienden, främst av deras patriotiska inställning. Men då spionerna i Holland var fascister är allvaret i situationen extremt påtagligt då England befann sig i ett världskrig. Anderson avslutade med att skriva att listor på BUFs ledande figurer fanns färdiga, och om partiet misstänktes för eventuell medhjälp till Nazityskland bör åtgärder vidtas för att omintetgöra partiet fullständigt. Anderson

⁶⁴ Memorandum by the Home Secretary. "Stop The War Propaganda". 14th October 1939. Sid. 2.

betonade dock vikten av hård fakta om ett sådant ingripande skulle ske, främst då BUF skulle intensifiera sin hjälp till fienden, och det skulle få ödesdigra konsekvenser för nationen – om de var inblandade förstås.⁶⁵

Anderson ville inte skapa det som Harle kallar ”den inhemska osynliga fienden”. Englands medverkande i kriget lämnade inga marginaler till fiender inom landets gränser. Vidare är Anderson försiktig med att placera en fiendebild på BUF, då han inte ville riskera att driva BUF i famnen på fienden. Hans brev till krigskabinettet indikerar att han inte ville att partipolitiska motståndare misstänkas utan bevis, då det skulle kunna medföra katastrofala konsekvenser. Därmed är Anderson extra noga med att understryka BUFs nationalistiska retorik.

I kabinettets rapport framgår som svar på Andersons senaste brev gällande spioner att hans oro var befogad och att han fick regeringens fulla stöd om han bedömde att någon BUF medlem skulle tas till fånga och åtalas. Inrikesministern fick alltså fullt stöd från kabinettet till att paralysera BUF om han så önskade, då regeringen inte vill ta några risker.⁶⁶

Två år innan andra världskrigets slut skickade inrikesministern Herbert Morrison en komplett sammanfattning av BUFs aktiviteter sedan kriget hade börjat. Brevet skickades till kabinettet när Winston Churchill var regeringschef över den koalitionsregering som satt. Morrison hade i detta brev sammanfattat händelserna kring BUF fram till 1941. Som tidigare nämnts ansågs brevet vara extra känsligt och fått sekretesstiteln ”Most Secret”.

Morrison var väldigt tydlig med att framföra ett av BUFs mål; att applicera ledarskapsprincipen på det rådande politiska systemet, som enklast kan beskrivas som en maktkoncentration hos ledaren. Morrison jämförde också Mosley som självutnämnd ledare, och dessutom likställde han BUFs ledare med Mussolini och Hitler som i Morrisons text hade flertal ”onda” attribut.⁶⁷ Om Harles teori ska tillämpas så skapas en omedelbar bild av en väldigt offensiv fiende då Mussolini och framförallt Hitler framstår så särskilt aggressiva i sin retorik. Morrisons jämförelse slutade inte där. Han hävdade att trots att BUF kämpade för att bevara sin nationalistiska tro så var likheterna med

⁶⁵ Memorandum by the Home Secretary. *Invasion Of Great Britain: Possible Co-Operation By A "Fifth Column"*. 17th May 1940. Sid. 4.

⁶⁶ War Cabinet 133. *CONCLUSIONS of a Meeting of the War Cabinet held at 10 Downing Street S.W.1, on Wednesday, May 22, 1940, at 10.30 A.M.* Sid. 220.

⁶⁷ Memorandum by the Home Secretary. *British Union*. April 14, 1943. Sid 1.

tidigare nämnda diktatorer otaliga; politisk förföljelse, politiska uniformer, ledarens kroppsspråk vid offentliga tal, urskiljande av judar och kommunister som naturliga fiender, partimedlemmarnas provokativa handlingar, och överlag partiets strukturella konstruktion. Alla ovanstående punkter är igenkännande faktorer från axelmakternas diktatorskap.

Harle skriver om att ge antagonisten attribut. Att jämföra och likställa vissa särskilda kännetecken som vid anblick direkt förknippas med ondska. Här i Morrisons slutgiltiga sammanfattning ansattes dessa utmärkande egenskaper BUFs ledare

Vidare gav Morrison sitt stöd åt *Public Order Act* där han uttryckte sin oro över vad som hade kunnat hända om lagen inte hade landsatts. Han menade att organisationen successivt hade skaffat sig en privat armé som var beredd att tillvinna sig politisk makt med våld om nödvändigt. Detta är ännu en jämförelse med BUFs förtjusning över Nazi-tyskland, där Morrison hävdade att inspiration till BUFs marscher skedde till nazistiska sånger. Vidare gick han steget längre och skrev i sitt brev om BUFs ställningstagande mot kriget. Han hävdade att BUFs motstånd till andra världskriget endast hade till syfte att gynna det nazistiska krigsmaskineriet. Det var inte de nationalistiska värdena som hade eldat på fascisternas inställning till kriget menade han, utan endast för att förenkla Hitlers framfart.⁶⁸

Vid tillämpning av Harles teori om fiendebild har Morrison i sin sammanfattande rapport tydligt mejslat ut BUF och Sir Oswald Mosley som en bestämd fiende till den brittiska staten. Morrison slutsats skiljde sig tydligt från Andersons tidigare beslut, där den förstnämnda inte tvekade foga in en fiendebild som uttryckligen stämde in på flertalet fiendetyper av ond karaktär. Medan Anderson tidigare försökt undvika ett tänkbart scenario där BUF medlemmar eventuellt skulle hjälpa Hitler genom att ge honom sitt fulla stöd så hade hans efterträdare en helt annan bild av de engelska fascisterna. Morrison anser att fängslingen av BUF-medlemmar var en nödvändighet då de öppet hade visat sitt stöd för Hitler, och därmed hoppats få sprida sin radikala ideologi ytterligare för att vidare hoppas på en form av universal fascism.⁶⁹ Morrisons referens till fängslingen av BUF-medlemmar stämde väl överens med det som nämnts tidigare i detta arbete, nämligen fängslingen av medlemmarna 1940. Morrison syftade på det faktum, att inga risker skulle tas när nationen är i krig. Harles teori om den inhemska osynliga

⁶⁸ Memorandum by the Home Secretary. *British Union*. April 14, 1943. Sid 4.

⁶⁹ Memorandum by the Home Secretary. *British Union*. April 14, 1943. Sid 6.

fienden är uppenbar det som omger Morrisons resonemang, då inhemska fiender till nationen i ett sådant känsligt läge kunde ställa till med synnerligen mycket skada, och därmed var fängsling ett nödvändigt alternativ.

Dock fanns inget konkret bevis på att BUF-medlemmar faktiskt hjälpt fienden på något sätt tillägger Morrison, och även majoriteten av de fängslade medlemmarna var inte alls medvetna om att deras extrema åsikter och revolutionära ideologi kunde uppfattas som en potentiell fara för nationen. Därmed var misstankarna mot sådana individer grundlösa och fängslingen därför inte en nödvändighet då de inte längre utgjorde ett hot skrev Morrison. Han anammade delvis Andersons linje om att dämpa den fiendebild som han hade skapat i sin rapport. Morrison slog avslutningsvis fast att regeringens stiftande av *Public Order Act* från 1936 i kombination med *Defence Regulations Act 18B* 1940 resulterade i att BUF fullständigt handikappades utan någon möjlighet till att kunna återuppväckas. Morrison avslutade sin rapport med att framhäva sitt resoluta stöd för dessa lagar och hävdade därmed att tack vare lagarna hade BUF framgångsrikt bekämpats, och därmed tillintetgjorts.

4. Sammanfattning och slutsats

Syftet med denna studie har varit att granska inrikesministrarnas riskbedömning av den hotbild som BUF avgett under mellankrigstiden. Genom att använda Vilho Harles teori om fiendebilder har hotbilden analyserats och därefter kontrasterats gentemot de olika brytpunkterna.

I rapporterna som skapats av Scotland Yard innan BUFs grundande står det klart att fascisternas närvaro i England bedöms som nästintill obetydlig. Scotland Yard riktade istället all fokus åt en helt annan revolutionär ideologi – kommunismen. Faktum är att Scotland Yard till och med uppskattade faran för revolutionära irländare som större än den fascistiska närvaron.

Även om den kommunistiska ideologin var öppet revolutionär och tydligt symbolisk så bedömdes den inte som någon omedelbar fara för nationen. Den kommunistiska oppositionen gavs ett symboliskt attribut enligt Harles teori, men benämndes aldrig som någon fiende som orsakade någon möjlig fara.

Inte ens när kommunisterna i sin propaganda uppmanade till våld mot fascisterna efter att en rysk diplomat blev dödad i Schweiz skedde någon egentlig omedelbar reaktion i Scotland Yard. Kommunisterna applicerade fiendebilden på fascisterna som en förtryckande och förrädisk fiende som bör bekämpas på alla plan, men reaktionen hos Scotland Yard uteblev. Stanley Baldwins regering avgav inga större nödrop på ett kommande ideologiskt krig. Det berodde eventuellt på att landet drogs med tillräckliga interna problem som arbetslöshet och ekonomisk kris. Det är en teori som skulle kunna kompletteras med att den brittiska regeringen inte själv ansåg sig vara fascistiskt, och därför inte heller hotat. Vidare uteblev reaktionen från regeringen då de i linje med Scotland Yards bedömning inte ansåg hotet vara påtagligt nog.

Det som står självklart i detta tidiga skede är att kommunismen och fascismen står i tydlig motsättning till varandra. Att Scotland Yard höll nästintill en nonchalant inställning till den kommunistiska "faran" kunde bero på att de anser att kommunismen var fångat i sitt eget begrepp, sitt eget språk, och i de ramar som hade format de kommunistiska värderingarna. Kommunismen var synlig och därför möjlig att bekämpa om den nådde den punkt där regeringen skulle anse nationens säkerhet som hotad. Uppenbarligen ansågs de kommunistiska hoten som förekom i form av propaganda och pamfletter inget annat än tendentiösa kommentarer – och därmed var hoten umbärliga.

När BUF väl hade etablerat sig som politiskt parti blev tonen annan. Gilmours rapport till MacDonalds regering var kantat av bitvis skarpa ordalag gällande det som ansågs vara Mosleys förmåga till att spela på sina motståndares misstag. Uppenbarligen insåg Gilmour att det låg en potentiell risk i BUFs ackumulering av stöd. Mosley lyckades projicera sin egna hatiska retorik genom att presentera för befolkningen en bråkig fiende i form av kommunismen. Mosley lyckades utmåla kommunismen som grym och därmed kommunisterna som grymma. En eventuell effekt skulle därmed hade kunnat bli att folket per automatik skulle tro sig att grymma människor var benägna till att bli kommunister. Ett sådant retoriskt mål var därmed ett listigt och gynnsamt drag av BUF, som lyckades genom att utmåla sin motståndare som en grym och förtryckande fiende, och därmed befästa sin egen roll som en "god" protagonist som höll sig till de demokratiska ramarna och därmed utstråla välvilja. Detta förfaringsätt identifierades tidigt av Gilmour, som insåg att risken för BUFs expansion ökar, och intensifieras med tid.

När Gilmour insåg att regeringen inte var obehövlig i sitt läge till att agera föreslog han därför förbudet mot politiska uniformer, något som resulterade i en destabilisering av partiets symboliska struktur – med goda resultat. Gilmours kompromisslösa hållning gällande förbudet mot politiska uniformer bromsade fascisternas sociala rörlighet, och därmed växte inte BUFs bild som någon politisk fiende. De var och förblev i detta skede en motståndare utan någon egentlig typ av fiendebild. Istället framstod de som en något obalanserad motståndare vars tendenser uppfattades som radikala och revolutionära, en motståndare som inte tvekade att använda sig av ett konfrontativt tonläge. Poliskommissariens bifogade brev till regeringen fungerade som ett veritabelt tillägg till Gilmours önskan om förbudet mot uniformer, och därmed bevisade Gilmour att han inte agerat unilateralt i frågan. I hopp om att pacificera oroshärdarna gav regeringen med sig och Gilmour hade fått sin vilja igenom och därmed vunnit striden, innan motståndet blev alltför mäktigt.

Efter att andra världskriget börjat uppstod ytterligare en dimension för inrikesministern att ta hänsyn till. Då BUF utgav sig för att vara emot Englands inblandning i kriget började de sprida antikrigspropaganda. Dåvarande inrikesminister Sir John Anderson fann propagandan harmlös då nationens intressen inte attackerades. Samtidigt var han väl medveten om den risk som förelåg om han skulle vilja ställa spridarna av propagandan till svars. Han skulle i sådana fall ha åtalat någon vars

fundamentala grundtanke egentligen bottnade i en god sak – att inte vilja kriga. Harles fiendebild skulle i sådana fall falla på Anderson själv, som i allmänhetens ögon skulle betraktas som illasinnad för att sätta en krigsmotståndare bakom lås och bom.

Dock vet vi med facit i hand att *Defence Regulations Act 18B* landsattes ett halvår efter Andersons rapport till regeringen, och förslagsvis antas att regeringen inte ville ta några risker med en eventuell existens av fascistiska spioner. Vi får aldrig något besked om det fanns någon inhemsk och osynlig fiende, men däremot visar det sig att regeringen inte ville riskera detta i en situation av krig, och vidare att inrikesministern inte misstänkte fascistiskt spionage, men samtidigt kunde han alltså inte vara säker. Regeringens beslut att fängsla fascister blev därmed början till slutet för BUF, trots att inget kunde bevisas – då underlag inte fanns. Det fascistiska partiets hierarkiska struktur plockades isär, och när Mosley själv blev fängslad resulterade det i brist på den dynamik han en gång försett partiet med. Dynamiken ebbede ut för att slutligen stelna, när partiledaren var bakom galler.

Varken Gilmour eller Anderson framstod som oförsonligt inställda till BUF, men det gjorde Morrison. Han uppgav tidigt att styrelseformen i BUF förvisso inte var despotisk, men likväl extremt autoritär. Morrison gjorde flera associationer mellan Hitler och Mosley, och menade att även om deras modus operandi skiljde sig åt, så var deras ideologier starkt knutna till varandra. Mosleys anhängare hade motsatt sig andra världskriget med fredliga medel när möjlighet gavs, men deras aggressiva natur hade tagit till våld om det betraktades som nödvändigt. Deras agerande hade resulterat i att BUF uppträtt som ett motsägelsefullt och mångskiftande parti, där det propagerades för fred – genom våld. I en värld i krig penetrerad av värderingar, fick en fascistisk organisation som BUF svårt att inte kapsejsa, då deras grundfundament vilade på en våldsamt yta.

När Morrison skrev i sitt brev att BUFs motstånd till kriget berodde på att de ville gynna Nazityskland fick BUF ännu en fiendebild applicerat på sig – de agerade som den undanhållande fienden, som inte avslöjade sin egentliga plan. Harles teori om denna fiendebild var särskilt förödande för BUF, främst då den gick emot regeringens tidigare tro om BUFs nationella ådra. Problemet med en sådan fiendebild trotsade all lösning, då det fördolda hotet i hemlighet ville stjälpas den egna nationen.

De tidigare inrikesministrarna hade gång på gång fått välja; piska eller morot? Öppen kritik eller tyst diplomati? Morrison valde piskan utan att tveka, då han blev den förste

av alla inrikesministrar att förvandla bilden av BUF från en symbolisk motståndare, till en ond fiende – och han fäste i stort sett alla negativa attribut han kunde hitta i sitt register på BUF. Morrison krossade BUFs hopp om en unipolär världsordning med en fascistisk politik, då hans egna politiska konstellation vilade på en demokrati, inte en autokrati. Hotbilden av BUF har därmed genom mellankrigstiden varierat, men de har aldrig på allvar kunnat utgöra något betydande hot mot etablissemanget.

Däremot var det är inte förrän *efter* partiet handikappats, som hotbilden målats upp som farlig. Fastän det blir svårt att förutspå vad som hade hänt *om* ett paradigmskifte hade fört BUF till regeringstoppen, så visar det sig i retrospekt att de betraktas av inrikesministrarna inte som fiender, utan som dissidenter som uttryckte tomma hot. Inrikesministrarnas hantering av BUFs hotbild fick etablissemanget till att agera, vilket gav till följd en politisk implosion av det fascistiska partiet. Hotbilden har växlat mellan de olika perioderna, och delvis intensifierats efter varje brytpunkt. Denna progressiva transcendens av hotbilden fick inrikesministrarna till att ingripa, och med hjälp av en regering i krigstillstånd sattes därmed stopp för fascistisk framfart inom landets gränser.

5. Käll- och litteraturförteckning

Källor

Memorandum by the Home Secretary. *Preservation of public order*, July 1934.

Memorandum by the Home Secretary. *Warning Of Political Uniforms*. 23rd May 1934.

Memorandum by the Home Secretary. *"Stop the war propaganda"*, 14th October 1939.

Memorandum by the Home Secretary. *Invasion of Great Britain: Possible co-operation by a "fifth column"*, 17th May 1940.

Memorandum by the Home Secretary. *British Union*, April 14 1943.

Memorandum by the commissioner of police of the Metropolis. *Annex*. July 2, 1934

Public Record Act. 1958, § 5.

Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. January 4th 1923.

Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. May 31th 1923.

Special Branch, New Scotland Yard, S.W.1. *Report on Revolutionary Organisations in the United Kingdom*. September 6th 1923.

War Cabinet. *Conclusions of a Meeting of the War Cabinet held at 10 Downing Street*, May 22 1940.

Nätbaserade källor

<http://www.nationalarchives.gov.uk/documents/executive-agency-framework-agreement.pdf> (2013-03-27)

Litteratur

- Best, Anthony. *We are virtually at war with Russia: Britain and the Cold War in East Asia 1923-40*. Cold War History. Routledge, 2012.
- Bloom, Clive. *Violent London, 2000 Years of Riots, Rebels and Revolts*. Palgrave Macmillan, Third Edition, 2010.
- Copsey, Nigel & Macklin, Graham. *British National Party, Contemporary Perspectives*. Routledge Taylor & Francis Group, 2011.
- Copsey, Nigel & Andrzej, Olechnowicz. *Varieties of Anti-Fascism. Britain in the Inter-War Period*. Palgrave Macmillan, 2010.
- Crowson, Nick. *Facing Fascism: The Conservative Party and the European Dictators 1935-40*. Routledge, 1997.
- Cullen, Stephen. *The Development of the Ideas and Policy of the British Union of Fascists. Journal of Contemporary History, Vol. 22 No. 1*. Sage Publications, 1987.
- Grant, Moyra. *The UK Parliament*. Edinburgh University Press, 2009.
- Harle, Vilho. *Ideas Of Social Order In The Ancient World*. Greenwood Press, 1998.
- Harle, Vilho. *The Enemy With A Thousand Faces: The Tradition of the other in western political thought and history*. Praeger Publisher, 2000.
- Laquer, Walter. *Fascism, past, present, future*. Oxford University Press, 1996.
- Laquer, Walter. *Fascism, A Reader's Guide*. Wildwood House Limited, 1976.
- Luebbert, Gregory M. *Liberalism, Fascism and Social Democracy*. Oxford University Press, 1991.
- Love, Gary. *Journal of Contemporary History, Vol. 42, No. 3*. Sage Publications Ltd., 2007.
- Macklin, Graham D. *Hail Mosley and F' Em All: Martyrdom, Transcendence and the Myth of Internment*. Totalitarian Movements And Political Religions, Vol 7, No. 1. Routledge, 2006.
- Morgan, Philip. *Fascism in Europe, 1919-1945*. Routledge, 2003.
- Mosley, Oswald. *My Life*. Thomas Nelson Ltd., 1968.
- Payne, Stanley.G. *A History Of Fascism 1914-1945*. Routledge, 1995.
- Pugh, Martin. *The National Government, The British Union of Fascists and the Olympia Debate*. Institute of Historical Research, 2005.
- Renton, Dave. *Fascism, Theory and Practice*. Pluton Press, 1999.

Skidelsky, Robert. *British Fascism Edited by Lunn, Kenneth and Thurlow, Richard.C.* Croom Helm London, 1980.

Stevensson, John. *British Fascism Edited by Lunn, Kenneth and Thurlow, Richard.C.* Croom Helm London, 1980.

Thurlow, Richard. *Fascism in Britain From Oswald Mosley's Blackshirts to The National Front.* I.B. Tauris Publishers, 1998.

Woodley, Daniel. *Fascism and Political Theory, Critical Perspectives on Fascist Ideology.* Routledge, 2010.

Worley, Matthew. *Labour Inside The Gate. A History of the British Labour Party Between the Wars.* I.B. Tauris & Co. Ltd, 2005.

Worley, Matthew. *Oswald Mosley and the New Party.* Palgrave Macmillan, 2010.